

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC Y - DƯỢC**

LÊ SAN

**NGHIÊN CỨU TÌNH TRẠNG RỐI LOẠN CHỨC NĂNG
THẬN NẶNG THÊM Ở BỆNH NHÂN SUY TIM ĐIỀU TRỊ
NỘI TRÚ TẠI BỆNH VIỆN ĐA KHOA TRUNG ƯƠNG
THÁI NGUYÊN**

Chuyên ngành: NỘI KHOA

Mã số: 60.72. 01. 40

LUẬN VĂN THẠC SỸ Y HỌC

THÁI NGUYÊN - NĂM 2013

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC Y - DƯỢC**

LÊ SAN

**NGHIÊN CỨU TÌNH TRẠNG RỐI LOẠN CHỨC NĂNG
THẬN NẶNG THÊM Ở BỆNH NHÂN SUY TIM ĐIỀU TRỊ
NỘI TRÚ TẠI BỆNH VIỆN ĐA KHOA TRUNG ƯƠNG
THÁI NGUYÊN**

Chuyên ngành: NỘI KHOA

Mã số: 60.72. 01. 40

LUẬN VĂN THẠC SỸ Y HỌC

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC: TS. Nguyễn Trọng Hiếu

THÁI NGUYỄN - NĂM 2013

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu và kết quả trong luận văn là trung thực và chưa từng được ai công bố trong bất kỳ công trình nào khác.

Thái Nguyên, 2013

Người cam đoan

Lê San

LỜI CẢM ƠN

Với lòng biết ơn chân thành, tôi xin trân trọng cảm ơn

- Ban Giám hiệu, Phòng Quản lý đào tạo sau Đại học, Ban chủ nhiệm Khoa Nội trường Đại học Y Dược Thái Nguyên.

- Ban Giám đốc, phòng kế hoạch tổng hợp, Khoa Nội Bệnh viện Đa khoa Trung ương Thái Nguyên.

- Ban Giám hiệu, Tổ bộ môn lâm sàng trường Trung cấp Y tế Hà Giang.

Đã tạo mọi điều kiện giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập, công tác, nghiên cứu và hoàn thành luận văn tốt nghiệp Thạc sĩ Y học của mình.

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới:

- TS Nguyễn Trọng Hiếu, người thầy đã trực tiếp hướng dẫn, chỉ bảo tận tình tôi trong suốt quá trình học tập và hoàn thành luận văn.

- Tập thể y, bác sỹ và các cán bộ trong khoa Nội - Tim mạch - Cơ xương khớp Bệnh viện Đa khoa trung ương Thái Nguyên luôn nhiệt tình giúp đỡ, tạo điều kiện thuận lợi cho tôi trong quá trình học tập, công tác và hoàn thành luận văn này.

- Xin gửi lời cảm ơn chân thành đến các Thầy, Cô trong Hội đồng bảo vệ đã đóng góp nhiều ý kiến quý báu cho luận văn.

- Cảm ơn các đồng nghiệp, bạn bè, tập thể Cao học K15 đã luôn giúp đỡ, động viên tôi trong quá trình học tập và thực hiện đề tài.

Xin gửi cảm ơn và tình cảm thân thương nhất tới:

Toàn thể gia đình, nơi đã tạo điều kiện tốt nhất, động viên tinh thần giúp tôi thêm niềm tin và nghị lực trong suốt quá trình học tập và thực hiện nghiên cứu này.

Thái Nguyên, 2013

Lê San

DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT TRONG LUẬN VĂN

- BMI : Chỉ số khối cơ thể (Body mass index)
- EF : Phân số tổng máu thất trái
- MAU : Microalbumin niệu
- MLCT : Mức lọc cầu thận
- RLCNT : Rối loạn chức năng thận
- HDL - C : High Density Lipoprotein - Cholesterol
(*Cholesterol của lipoprotein có tỷ trọng cao*)
- JNC : United States Joint National Committee
(*Liên ủy ban Quốc gia Hoa Kỳ*)
- LDL - C : Low Density Lipoprotein – Cholesterol
(*Cholesterol của lipoprotein có tỷ trọng thấp*)
- WHO : World Health organization
(*Tổ chức Y Tế thế giới*)
- THA : Tăng huyết áp
- HATT : Huyết áp tâm thu
- HATr : Huyết áp tâm trương
- NYHA : New York Heart Association
(*Hiệp hội tim mạch Hoa Kỳ*)

MỤC LỤC

Trang

Lời cam đoan	
Lời cảm ơn	
Danh mục viết tắt	
Mục lục	
Danh mục các bảng	
Danh mục hình	
Đặt vấn đề	1
Chương 1. Tổng quan tài liệu	3
1.1. Suy tim.....	3
1.1.1. Định nghĩa, phân độ suy tim	3
1.1.2. Sinh lý bệnh suy tim	3
1.1.3. Điều trị suy tim	7
1.1.4. Tình hình suy tim hiện nay	7
1.2. Rối loạn chức năng thận nặng thêm ở bệnh nhân suy tim.....	9
1.2.1. Định nghĩa rối loạn chức năng thận nặng thêm ở bệnh nhân suy tim.....	9
1.2.2. Các phương pháp đánh giá chức năng thận.....	9
1.3. Hội chứng tim - thận.....	14
1.3.1. Định nghĩa	15
1.3.2. Phân loại	15
1.4. Tình trạng rối loạn chức năng thận ở bệnh nhân suy tim điều trị nội trú hiện nay	19
1.4.1. Các rối loạn chức năng thận ở bệnh nhân suy tim	19
1.4.2. Các yếu tố liên quan đến rối loạn chức năng thận nặng thêm ở bệnh nhân suy tim điều trị nội trú	22

Chương 2: Đối tượng và phương pháp nghiên cứu	26
2.1. Đối tượng nghiên cứu.....	26
2.2. Thời gian và địa điểm nghiên cứu.....	27
2.2.1. Thời gian nghiên cứu.....	27
2.2.2. Địa điểm nghiên cứu.....	27
2.3. Phương pháp nghiên cứu.....	27
2.3.1. Phương pháp nghiên cứu.....	27
2.3.2. Phương pháp cỡ mẫu, cỡ mẫu.....	27
2.4. Chỉ tiêu nghiên cứu.....	27
2.5. Kỹ thuật thu thập số liệu.....	30
2.5.1. Khám lâm sàng.....	30
2.5.2. Cận lâm sàng.....	34
2.6. Xử lý số liệu.....	35
2.7. Đạo đức trong nghiên cứu.....	36
2.8. Sơ đồ nghiên cứu.....	37
Chương 3: Dự kiến kết quả	38
3.1. Đặc điểm chung của nhóm bệnh nhân nghiên cứu.....	38
3.2. Rối loạn chức năng thận nặng thêm ở bệnh nhân điều trị suy tim.....	40
3.3. Liên quan giữa rối loạn chức năng thận nặng thêm với một số biểu hiện lâm sàng và cận lâm sàng ở bệnh nhân suy tim.....	45
Chương 4: Bàn luận	54
4.1. Các thông tin chung của nhóm bệnh nhân nghiên cứu.....	54
4.2. Tình trạng rối loạn chức năng thận nặng thêm ở bệnh nhân điều trị suy tim.....	57
4.3. Liên quan giữa một số biểu hiện lâm sàng và cận lâm sàng với rối loạn chức năng thận nặng thêm trên bệnh nhân suy tim.....	59
Kết luận	66
Khuyến nghị	68
Tài liệu tham khảo	
Bệnh án nghiên cứu	

Danh sách bệnh nhân .....

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1. Ngưỡng cắt BMI chẩn đoán thừa cân và béo phì.....	31
Bảng 2.2. Phân loại huyết áp cho người trưởng thành (≥ 18 tuổi) theo JNC VI (Joint National Committee VI) - 1997	32
Bảng 2.3. Phân loại mức độ suy thận và điều trị.....	33
Bảng 3.1. Phân bố đối tượng nghiên cứu theo nhóm tuổi và giới.....	39
Bảng 3.2. Phân bố đối tượng nghiên cứu theo dân tộc và địa dư.....	39
Bảng 3.3. Giá trị trung bình giữa creatinin và ure với tình trạng rối loạn chức năng thận nặng thêm.....	42
Bảng 3.4. Phân bố mức độ suy thận với tình trạng rối loạn chức năng thận nặng thêm ở bệnh nhân suy tim	42
Bảng 3.5. Phân bố tỷ lệ bệnh nhân suy tim có rối loạn chức năng thận nặng thêm theo tuổi.....	43
Bảng 3.6. Phân bố tỷ lệ bệnh nhân suy tim có rối loạn chức năng thận nặng thêm theo giới	43
Bảng 3.7. Phân bố tỷ lệ bệnh nhân suy tim có rối loạn chức năng thận nặng thêm theo mức độ tăng huyết áp.....	44
Bảng 3.8. Phân bố tỷ lệ bệnh nhân suy tim có rối loạn chức năng thận nặng thêm theo tiền sử suy thận.....	44
Bảng 3.9. Liên quan giữa một số đặc điểm lâm sàng ở các bệnh nhân suy tim với tình trạng rối loạn chức năng thận nặng thêm	45
Bảng 3.10. Liên quan một số thông số lâm sàng ở bệnh nhân suy tim với tình trạng rối loạn chức năng thận nặng thêm.....	46
Bảng 3.11. Liên quan giữa mức độ suy tim với tình trạng rối loạn chức năng thận nặng thêm.....	47

Bảng 3.12. Liên quan giữa một số hình ảnh X quang với tình trạng rối loạn chức năng thận nặng thêm ở bệnh nhân suy tim.....	47
Bảng 3.13. Liên quan đến chỉ số trên điện tim với tình trạng rối loạn chức năng thận nặng thêm ở bệnh nhân suy tim	48
Bảng 3.14. Liên quan giữa phân bố tổng máu thất trái trên siêu âm với rối loạn chức năng thận nặng thêm ở bệnh nhân suy tim.....	49
Bảng 3.15. Liên quan giữa nguyên nhân gây suy tim với tình trạng rối loạn chức năng thận nặng thêm ở bệnh nhân suy tim.....	49
Bảng 3.16. Liên quan đến một số chỉ số huyết học với tình trạng rối loạn chức năng thận nặng thêm trên bệnh nhân suy tim.....	50
Bảng 3.17. Liên quan đến một số chỉ số huyết học với tình trạng rối loạn chức năng thận nặng thêm trên bệnh nhân suy tim.....	50
Bảng 3.18. Liên quan giữa các thuốc điều trị với rối loạn chức năng thận nặng thêm trên bệnh nhân suy tim.....	51
Bảng 3.19. Liên quan giữa số nhóm thuốc điều trị với rối loạn chức năng thận nặng thêm trên bệnh nhân suy tim.....	52
Bảng 3.20. Liên quan đến số ngày điều trị và chi phí điều trị với tình trạng rối loạn chức năng thận nặng thêm trên bệnh nhân suy tim.....	52
Bảng 3.21. Bảng đặc điểm lâm sàng, cận lâm sàng ở bệnh nhân suy tim với tình trạng rối loạn chức năng thận nặng thêm.....	53

DANH MỤC SƠ ĐỒ, HÌNH

Danh mục sơ đồ:

<i>Sơ đồ 1.1.</i> Yếu tố ảnh hưởng đến cung lượng tim	4
<i>Sơ đồ 2.1.</i> Sơ đồ nghiên cứu	38

Danh mục hình:

<i>Hình 1.1.</i> Hội chứng tim - Thận cấp	16
<i>Hình 1.2.</i> Hội chứng tim - Thận mạn	17
<i>Hình 1.3.</i> Hội chứng thận - Tim cấp	17
<i>Hình 1.4.</i> Hội chứng thận - Tim mạn	18
<i>Hình 1.5.</i> Hội chứng tim - thận cấp thứ phát	19

Danh mục biểu đồ

<i>Biểu đồ 3.1.</i> Phân bố đối tượng nghiên cứu theo nghề nghiệp	40
<i>Biểu đồ 3.2.</i> Đặc điểm về tiền sử bị bệnh suy tim	40
<i>Biểu đồ 3.3.</i> Đặc điểm về tiền sử điều trị suy tim	41
<i>Biểu đồ 3.4.</i> Tỷ lệ bệnh nhân suy tim có rối loạn chức năng thận nặng thêm	41